

Charakteristika okresu Tachov

Okres Tachov leží v západní části Plzeňského kraje a patří k pohraničním okresům České republiky. V rámci kraje sousedí na východě s okresem Plzeň-sever, na jihovýchodě s okresem Plzeň-jih a na jihu s okresem Domažlice. Severní část okresu hraničí s Karlovarským krajem, okresem Cheb. Západní část okresu tvoří v délce 51 km hranice se SRN. **Rozloha** okresu (1 378,4 km²) zaujímá 18,0 % z celkové rozlohy kraje a řadí tak okres Tachov na druhé místo v kraji. Celková hustota obyvatelstva k 31. 12. 2022 činila 41,3 obyvatel na 1 km² a území je tedy nejdříve osídleným okresem v Plzeňském kraji.

Na **území** okresu Tachov leží dva správní obvody obcí s rozšířenou působností (dále SO ORP) Tachov a Stříbro. Ty se dále člení na pět správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (dále SO POÚ): Bezručice a Stříbro (SO ORP Stříbro) Bor, Planá a Tachov (SO ORP Tachov). Do okresu Tachov patří 51 obcí, tj. 10,2 % z celkového počtu obcí v Plzeňském kraji.

V souvislosti s **ochranou přírody a krajiny** byly na území okresu vyhlášeny 2 chráněné krajinné oblasti (Slavkovský les a Český les), 37 maloplošných chráněných území a v rámci nich 1 národní přírodní památka (rozsáhlé rašelinné louky Na požárech), 18 přírodních památek a 18 přírodních rezervací.

K 31. 12. 2022 bylo v okrese Tachov obhospodařováno 65 195 ha **zemědělské půdy** (47,3 % z celkové výměry okresu), z toho 40 699 ha připadlo na ornou půdu (62,4 % ze zemědělské půdy). Výměra **lesních pozemků** činila 60 138 ha (82,8 % z nezemědělské půdy). **Rostlinná výroba** v okrese je zaměřena především na pěstování kukuřice na zeleno a na siláž, pšenice, ječmene a řepky. **Živočišná výroba** se orientuje zejména na chov drůbeže, skotu a prasat. K nejvýznamnějším zemědělským podnikům okresu patří Zemědělské družstvo Vlčák Černošín.

K 1. 1. 2023 měřila **silniční a dálniční síť** okresu 834,4 km, z toho dálnice tvořily 44,7 km, silnice I. třídy 25,5 km, II. třídy 270,4 km a III. třídy 493,7 km. Okresem prochází trať celostátního charakteru Plzeň-Cheb. Druhé nejvýznamnější železniční spojení představuje železnice z Plané přes Tachov do Domažlic.

K 31. 12. 2022 žilo na území okresu 56 906 **obyvatel**, tj. 9,4 % z celkového počtu obyvatel kraje. Podle počtu obyvatel je okres Tachov třetím nejméně lidnatým okresem Plzeňského kraje. Na území 8 měst okresu (v Bezručicích, Boru, Černošíně, Kladrubech, Plané, Přimdě, Stříbře a Tachově) bydlelo 66,5 % obyvatel okresu. Největším městem je Tachov, kde žije 24,3 % obyvatel okresu. Od roku 2021 se celkový počet obyvatel okresu snížil o 3 965 osob. V roce 2022 převažoval počet zemřelých osob (552) nad živě narozenými (494).

I když je okres Tachov nejmladším okresem Plzeňského kraje, průměrný věk činil 41,8, obyvatelstvo i zde postupně stárne. V desetiletém období se výrazně zvýšil počet obyvatel ve věku 65 let a více, vzrostl o více než třetinu. Jen k mírnému navýšení došlo v případě osob v produktivním věku, u dětí ve věku 0–14 let bylo již navýšení výraznější, a to o 11,0 %. Oproti roku 2021 se naopak nejvíce zvýšil počet obyvatel okresu ve věku 15–64 let, a to o 9,1 %. **Index stáří** ke konci roku 2022 činil 115,9 a zařadil okres Tachov na 10. místo nejmladších okresů v rámci celé republiky.

Podle **registru ekonomických subjektů** bylo v okrese k 31. 12. 2022 evidováno 12 448 ekonomických subjektů, z toho nejvíce tvořily fyzické osoby (78,3 %). Mezi největší zaměstnavatele patří firma IDEAL AUTOMOTIVE Bor, s.r.o. (výroba kobercových dílů do automobilů, textilií a izolací pro automobilový průmysl), GRAMMER CZ, s.r.o. v Tachově (výroba a montáž opěrek hlavy a dalšího vnitřního vybavení osobních automobilů), LOXXESS Bor s.r.o. zaměřená na skladování zboží a manipulování s nákladem, RSF Elektronik spol. s.r.o. ve Stříbře (výroba kabelových systémů pro nejrůznější oblasti použití a přesné obrábění), Adient Bor s.r.o. (výroba pryžových a plastových výrobků) a Eissmann Automotive Česká republika s.r.o. v Boru u Tachova (výroba řadicích pák, volantů, ručních brzd a šití koženého příslušenství do automobilů). K větším strojírenským firmám v okrese patří také Kermi s.r.o. ve Stříbře (výroba radiátorů ústředního topení a sprchových kabin), Technické pružiny Scherdel, s.r.o. v Boru a Rotarex Praha spol. s r.o. (výroba a montáž ventilů a regulátorů pro ostatní společnosti firmy Rotarex). K významným potravinářským provozům náleží Mlékárna Stříbro s.r.o. a pivovar Chodovar v Chodové Plané.

V období posledních deseti let dosáhla intenzita **bytové výstavby** nejvyšší hodnoty v roce 2018, kdy na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 4,59 dokončených bytů. V roce 2022 tato hodnota činila jen 2,66. Nejnižší hodnota intenzity bytové výstavby za sledované období byla v tachovském okrese zaznamenána v roce 2013 (1,63). V roce 2022 byla zahájena výstavba 211 bytů, z nichž 81,0 % byla v rodinných domech. Dokončeno bylo 148 bytů a většina z nich (78,4 %) byla v rodinných domech.

Podle údajů **úřadu práce** zde bylo k 31. 12. 2022 evidováno 1 285 uchazečů o zaměstnání, z toho 658 žen, 63 absolventů a mladistvých a 233 občanů se zdravotním postižením. Na 1 pracovní místo tak připadlo 0,4 uchazečů. K 31. 12. 2022 činil podíl nezaměstnaných osob v okrese 3,39 %, což byl po okrese Rokycany druhý nejvyšší podíl nezaměstnaných osob v celém Plzeňském kraji. V okrese Tachov bylo za Plzeň-městem nejvíce pracovních míst v evidenci úřadu práce (3 557), ačkoli meziročně došlo u tohoto ukazatele k výraznému poklesu (o více než třetinu míst méně). Vysoká nezaměstnanost je podmíněna celou řadou nepříznivých faktorů, například nižší úrovní vzdělání nebo nízkou dopravní obslužností. V celé řadě případů je zaměstnanost obyvatel závislá na jediném větším zaměstnavateli. Oproti roku 2021 se zde mírně zvýšil podíl nezaměstnaných (o 0,17), nejvyššího podílu za posledních deset let zde bylo dosaženo v roce 2012 (8,89 %).

V roce 2022 působilo v okrese 121 lékařů a na 1 lékaře připadlo v průměru 459 obyvatel (druhý nejvyšší počet obyvatel na 1 lékaře v porovnání s ostatními okresy Plzeňského kraje). V roce 2022 činilo průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti 6,781 % (druhá nejvyšší hodnota v rámci Plzeňského kraje).

Ve školním roce 2022/2023 představovala síť **předškolních a školských zařízení** v okrese 29 mateřských škol, 25 základních škol, 2 gymnázia, 5 středních škol vyučujících obory odborného vzdělávání bez nástavbového studia a 2 s nástavbovým studiem.

I když Tachovsko nepatří k významným turistickým oblastem kraje, najdeme zde mnoho zajímavých historických památek (např. Kladrubský klášter) a přírodních krás (Český les). Rekreační u vody umožňuje vodní přehrada Hracholusky a lázeňské pobyty Konstantinovy Lázně.